

ATODIAD 2

Gwerthusiad opsiynau yn erbyn amcanion buddsoddi a ffactorau llwyddiant critigol

1. Rhestr hir opsiynau

Opsiwn 1: Gwneud dim
Opsiwn 2: Datblygu Canolfan AAA newydd wedi'i lleoli ym Mhenrhyndeudraeth, yn cynnwys ysgol ar gyfer hyd at 100 o blant, darpariaeth 6 gwely preswyl/egwyl fer gan ail-leoli Ysgol Hafod Lon ac unedau Tŷ Aran a Thŷ Meirion.
Opsiwn 3: Datblygu Canolfan AAA newydd wedi'i lleoli ym Mhenrhyndeudraeth, yn cynnwys ysgol ar gyfer hyd at 100 o blant, darpariaeth 6 gwely preswyl / egwyl fer, gan ail-leoli Ysgol Hafod Lon a pharhau â'r ddarpariaeth bresennol yn unedau Tŷ Aran a Thŷ Meirion.
Opsiwn 4: Datblygu Canolfan AAA newydd wedi'i lleoli ym Mhenrhyndeudraeth, yn cynnwys ysgol ar gyfer hyd at 100 o blant, darpariaeth 6 gwely preswyl / egwyl fer, gan ail-leoli Ysgol Hafod Lon ac Uned Tŷ Aran a pharhau â'r darpariaeth bresennol yn Uned Tŷ Meirion.
Opsiwn 5: Datblygu Canolfan AAA newydd wedi'i lleoli ym Mhenrhyndeudraeth, yn cynnwys ysgol ar gyfer hyd at 100 o blant, darpariaeth 6 gwely preswyl / egwyl fer, gan ail-leoli Ysgol Hafod Lon ac Uned Tŷ Meirion a pharhau â'r ddarpariaeth bresennol yn Uned Tŷ Aran.
Opsiwn 6: Ysgol rhithiol gyda 3 canolfan AAA a darpariaeth 6 gwely preswyl / egwyl fer ar safle un canolfan. Cau Ysgol Hafod Lon ac unedau Tŷ Aran a Thŷ Meirion.
Opsiwn 7: Canolfan AAA newydd gyda darpariaeth 6 gwely preswyl/egwyl gyda 13 uned wedi eu lleoli ym mhob rhanbarth. Cau Ysgol Hafod Lon ac unedau Tŷ Aran a Thŷ Meirion.
Opsiwn 8: Addasu safle presenol Ysgol Hafod Lon i gynnwys ysgol ar gyfer hyd at 100 o blant, darpariaeth 6 gwely preswyl/egwyl fer a chau unedau Tŷ Aran a Thŷ Meirion.

2. Gwerthusiad opsiynau

OPSIWN	1	2	3	4	5	6	7	8
Amcan buddsoddi 1: Cynyddu lleoedd Ysgol AAA dwyieithog i 100 a lleoli'r Ysgol o fewn pellter teithio cymhedrol i mwyafrif plant sy'n byw yn ardaloedd Meirionnydd a Dwyfor o Wynedd erbyn Medi 2016	X	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓

<p>Amcan buddsoddi 2:</p> <p>Sicrhau cysondeb cyfleoeddaddysgol a chymdeithasol i plant gyda AAA a'r gymuned ehangach yng Ngwynedd o Medi 2016 gan sicrhau dewisiadau teg i rieni ar addysg eu plant a fod mynediad i ddarpariaeth addas hefyd ar gael i asiantaethau AAA eraill a'r gymuned ehangach.</p>	X	X	✓	✓	X	✓	✓	✓
<p>Amcan buddsoddi 3:</p> <p>Cyflawni effeithiolrwydd drwy ddarpariaeth mwy canolig a dibyniaeth llai ar ddarpariaeth allsirol drud o Medi 2016.</p>	X	✓	✓	✓	✓	✓	✓	X
<p>Amcan buddsoddi 4:</p> <p>Darparu allbynau mwy positif i plant gyda AAA drwy wella gweithio partneriaethol gan gynnwys ymestyn allan i ysgolion o Medi 2016.</p>	X	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
<p>Amcan buddsoddi 5:</p> <p>Datblygu cyfleusterau i safonau Ysgolion 2 Iain Ganrif fydd yn darparu amgylchiadau addysgu, dysgu a chymdeithasol i plant gyda AAA i gyflawni eu potensial, a chynnig buddion i'r gymuned ehangach drwy ddefnydd o'r adnoddau gan asiantaethau AAA, rhieni a'r gymuned.</p>	X	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓

Amcanion buddsoddi 6: Datblygu'r gwasanaeth estyn allan gorau posib i blant gyda AAA. Sicrhau datrusiadau a darpariaeth hyblyg, arbenigol ac ymarferol mewn partneriaeth ag asiantaethau eraill.	X	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Ffactorau llwyddiant critigol								
Ffit strategol	X	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Anghenion busnes	X	✓	✓	✓	X	✓	✓	X
Gwireddu buddion	X	✓	✓	✓	✓	X	X	X
Gallu'r cyflenwyr i wneud y gwaith	✓	✓	✓	✓	✓	X	X	✓
Ydi o'n fforddiadwy								
a) Refeniw	✓	✓	✓	✓	✓	X	X	✓
b) Cyfalaf	✓	✓	✓	✓	✓	X	X	✓
Ydi o'n gyflawnadwy	✓	✓	✓	✓	✓	X	X	X
	Ymlaen	posib	posib	ffafr edig	diystyr u	diystyr u	diystyr u	diystyr u

3. Opsiynau'r rhestr fer

3.1 Opsiwn 1: gwneud dim

Byddai'r opsiwn hwn yn golygu bod Gwynedd yn parhau â'i darpariaeth bresennol, sef parhau gyda:

- y ddarpariaeth ddyddiedig yn Ysgol Hafod Lon, lle mae diffyg capasiti, gyda 49 o ddisgyblion
- Uned Tŷ Aran, ar safle'r ysgol gynradd yn Nolgellau, sydd ar hyn o bryd yn darparu gwasanaeth i 3 plentyn
- Uned Tŷ Meirion, ar safle'r ysgol uwchradd yn Nolgellau, sydd ar hyn o bryd yn darparu gwasanaeth i 10 plentyn

- darpariaeth mewn ysgolion priflif gyda chymorth cyfanswm amrywiol o ofal 1:1 i blant lle mae eu rhieni wedi dewis yr opsiwn hwn
- gorfod anfon plant sydd ag anghenion dwys a chymhleth i ddarpariaethau costus tu allan i'r sir
- gorfod dibynnu ar leoliadau maeth am seibiant byr

Costau Cyfalaf

Os yn parhau a'r sefyllfa bresennol rhagwelir angen am wario sylweddol o £1.5m er mwyn parhau a Ysgol Hafod Lon ac Unedau Ty Aran a Ty Meirion fel ac y mae nhw ac yna gwariant cyson ar gyfer cynnal yr adeiladau. Ni fydd hyn yn gwella'r cyfleusterau nac yn cynyddu maint yr ysgol i dderbyn mwy o blant.

Costau Refeniw

	Nifer disgyblion	Presennol (2013/2014)
Ysgol Hafod Lon - Dyraniad	46	£764,122
Tŷ Aran - Cyllideb	3	£103,040
Tŷ Meirion - Cyllideb	10	£240,000
Uned ABC Ysgol Eifion Wyn	8	£73,178
Egwyl fer - Barnados		£62,000
Egwyl fer - Gwasanaethau eraill		£52,000
Preswyl a dyddiol all-sirol (addysg+preswyl)	2+5 disgybl	£562,050
Disgyblion prif lif	59	£1,003,000
Costau cludiant		£447,719
Cyfanswm Cost Refeniw	133	£3,307,109
Incwm Allanol		
Bwrdd Iechyd Betsi Cadwaladr		£144,000
Cyfanswm Incwm		£144,000
Cyfanswm Cost NET		£3,163,109

Manteision

- Dim angen adeiladu darpariaeth newydd
- Dim angen i plant addasu i unrhyw newid
- Digon o staff gyda cynhwysterau angenrheidiol
- Parhau gyda'r unedau AAA yn ne'r sir

Anfanteision

- Dim digon o lefydd Ysgol AAA i blant gyda anghenion Arbennig yn Meirionnydd a Dwyfor
- Cyfleusterau presenol ddim yn addas i bwrpas
- Lleoliad Ysgol AAA presenol ddim yn addas i holl blant yn Meirionnydd a Dwyfor
- Mae'r Ysgol AAA bresenol yn yr ardal yn bell dros capasiti
- Nifer o blant gyda anghenion arbennig dwys a chymhleth, gan gynnwys awtistiaeth, yn gorfod mynd allan o'r sir am eu addysg
- Rhan fwyaf o blant sy'n mynd allsirol ddim yn derbyn eu addysg na gwasanaeth preswyl yn Gymraeg
- Dydi'r Ysgol AAA bresenol ddim yn cwrdd a safonau Ysgolion 2 Iain Ganrif standards
- Does yna ddim darpariaeth preswyl na egwyl fer yng Ngwynedd
- Tebygolrwydd o gostau cynnal sylweddol ar y darpariaeth presenol
- Dim adnoddau AAA modern fel pwll hydrotherapi ac ystafelloedd therapy yn yr Ysgol bresenol
- Mae rhieni'n gaethedig yn eu dewis o ddarpariaeth addysg i'w plant

Casgliad

Teimlwyd na fyddai'r opsiwn hwn yn rhoi fawr ddim manteision gwirioneddol i ddyfodol AAA yn yr ardal, ac y byddai'n arwain at nifer o anfanteision, megis dim digon o lefydd ysgol AAA, cyfleusterau'n parhau i beidio â bod yn addas i bwrpas, lleoliad yr ysgol AAA ddim yn ganolog i Feirionnydd a Dwyfor, rhai plant yn gorfod parhau i fynd allan o'r sir i dderbyn eu haddysg.

Ni theimlwyd y byddai'n gwella addysg i blant gydag AAA ym Meirionnydd a Dwyfor ddigon i ateb yr anghenion strategol a busnes angenrheidiol ar gyfer y dyfodol. Ni fyddai ychwaith yn ateb yr anghenion strategol a busnes am ddarpariaeth breswyl yng Ngwynedd fyddai'n caniatáu i blant fynychu'r ysgol newydd yn hytrach na darpariaeth gostus tu allan i'r sir, neu'n caniatáu darpariaeth egwyl fer i deuluoedd.

3.2 Opsiwn 2: Datblygu Canolfan AAA newydd wedi'i lleoli ym Mhenrhyndeudraeth, yn cynnwys ysgol ar gyfer hyd at 100 o blant, darpariaeth 6 gwely preswyl/egwyl fer, gan ail-leoli Ysgol Hafod Lon a chau unedau Tŷ Aran a Thŷ Meirion. Byddai'r opsiwn hwn yn golygu:

- Datblygu canolfan newydd ar gyfer plant ag anghenion addysgol arbennig, yn bennaf ar gyfer darparu addysg i blant sy'n byw yn ardaloedd Meirionnydd a Dwyfor yng Ngwynedd. Byddai'r ganolfan yn darparu hyd at 100 o lefydd ysgol i blant a phobl ifanc rhwng 3 ac 19 mlwydd oed.
- Datblygu uned fyddai'n cynnig darpariaeth breswyl ac egwyl fer. Byddai'r uned breswyl yn galluogi i rai plant, yn ddibynnol ar ddirifoldeb eu anghenion, sy'n mynychu darpariaeth all-sirol dan yr amgylchiadau presennol, fynychu'r ysgol newydd. Byddai'r gwllâu hyn hefyd yn gyfle i awdurdodau lleol eraill anfon plant gydag AAA i'r ddarpariaeth newydd i gael addysg drwy gyfrwng y Gymraeg.

- Byddai'r gwllâu egwyl fer yn ddarpariaeth sydd wir ei hangen yn y sir ac sydd ar hyn o bryd yn llwyr ddibynnol ar leoliadau maeth.
- Mi fydda'r uned breswyl/egwyl fer wedi ei gynllunio er mwyn cynnig hyblygrwydd yn y ffordd mae rhywun yn cynnig y gwasanaeth gan fydd 2 adain, un gyda 2 stafell wely a'r llall gyda 4. Mi fydd hyn yn golygu gellir gynnig 2, 4 neu 6 lleoliad preswyl neu egwyl fer ar y tro.
- Byddai'n golygu ail-leoli Ysgol Hafod Lon a chau'r unedau sy'n gysylltiedig ag Ysgol Gynradd Dolgellau (Uned Tŷ Aran) ac Ysgol y Gader (Uned Tŷ Meirion).
- Byddai'r ganolfan hefyd yn darparu canolfan i sefydliadau ac asiantaethau eraill sy'n bartneriaid i ddarparu gwasanaethau AAA o'r ganolfan a chynnal gwasanaethau yn y gymuned.

Costau Cyfalaf

Mi fydda cost cyfalaf o adeiladu'r ysgol newydd ac uned preswyl / ysbaid yn £12.4m gyda Llywodraeth Cymru'n cyfrannu £6.2m tuag at y gost yma.

Costau Refeniw

	Nifer disgyblion	
Ysgol newydd - Dyraniad	100	£1,639,860
Uned preswyl / egwyl fer	6 gwely	£550,000
Disgyblion prif lif	33	£561,000
Costau cludiant		£357,872
Cyfanswm Cost Refeniw	133	£3,108,732
Incwm Allanol Posib		
Bwrdd Iechyd Betsi Cadwaladr		£0
Awdurdodau Lleol Eraill *		£183,333
Cyfanswm Incwm		£183,333
Cyfanswm Cost NET		£2,925,399

* Does dim sicrwydd o'r costau incwm yma. Er fod cwpl o Awdurdodau Lleol eraill wedi mynegi diddordeb yn y posibilrwydd o ddanfôn plant i'r ysgol newydd, fel disgyblion dyddiol neu preswyl yn y dyfodol, does dim sicrwydd bydd hyn yn digwydd.

Manteision

- Mi fydda'r ganolfan AAA newydd yn addas ar gyfer anghenion plant gyda AAA, gan gynnwys rhai gyda anghenion dwys a chymleth, yn cynnwys awtistiaeth, yn Meirionnydd a Dwyfor
- Llai o blant angen mynd i ddarpariaeth AAA all-sirol
- Arbedion ariannol o ganlyniad i lai o blant yn mynd i ddarpariaeth AAA all-sirol
- Mwy o blant yn gallu byw adref
- Gwell amgylchedd gwaith i staff
- Amgylchedd dysgu gwell i blant a pobl ifanc
- Mi fydda'r Ysgol newydd yn golygu adnoddau modern fydda rhywun yn ei ddisgwyl i plant gyda AAA
- Mi fydda mwy o blant yn derbyn eu addysg yn Gymraeg
- Darpariaeth ac adnoddau arbennigol ar un safle
- Llai o gostau cynnal adeiladau yn y tymor byr
- Mwy o blant yn teithio pellter llai i'r Ysgol (wedi selio ar sefyllfa bresenol)
- Cyfle i weithio gyda ysgolion cynradd ac uwchradd lleol
- Darpariaeth egwyl fer ar gael at ddefnydd teuluoedd drwy Wynedd
- Darpariaeth breswyl ar gael
- Posiblwydd o greu incwm drwy gynnig lleoedd Ysgol a preswyl i blant o siroedd eraill sydd angen darpariaeth Cymraeg
- Canolfan ar gyfer cydweithio aml-asiantaethol
- Holl ddarpariaeth AAA yn Meirionnydd a Dwyfor yn cael ei redeg o un safle
- Cyfle i bobl ac asiantaethau eraill ddefnyddio'r adnoddau tu allan i oriau Ysgol
- Costau refeniw yn is na opsiynau eraill

Anfanteision

- Dim Unedau AAA yn ne's sir
- Dim opsiwn i rieni ddewis i intigreiddio eu plant mewn ysgol priflif uwchradd gyda uned sy'n mynd yn erbyn polisi a dyheadau strategol i sicrhau fod gan plant a pobl ifanc y dewisiadau gorau o fewn eu cymunedau
- Posiblwydd fydd angen gwario ychwanegol ar addasiadau mewn ysgolion priflif os nad ydi rhieni eisiau i'w plant fynyvhu'r Ysgol AAA

Casgliad

Mae manteision yr opsiwn hwn yn cynnwys digon o lefydd ysgol AAA; cyfleusterau modern gydag adnoddau arbenigol, wedi'u lleoli'n ganolog i Feirionnydd a Dwyfor; llai o blant yn gorfod mynd allan o'r sir gan arwain at arbedion ariannol; darpariaeth breswyl a darpariaeth egwyl fer i deuluoedd Gwynedd, canolfan i gydweithio'n amlasiantaethol a chostau is.

Y brif anfantais fyddai gwneud i ffwrdd â'r ddarpariaeth AAA yn ne'r sir yn Uned Tŷ Meirion sy'n galluogi plant i fod yn rhan o addysg uwchradd briflif sydd o fewn pellter rhesymol i'w cartrefi.

Byddai'r opsiwn hwn yn ymdrin â'r holl anghenion strategol a'r anghenion busnes ond byddai'n golygu rhoi'r gorau i'r ddarpariaeth yn Uned Tŷ Meirion.

- 3.3 Opsiwn 3:** Datblygu Canolfan AAA newydd wedi'i lleoli ym Mhenrhyndeudraeth, yn cynnwys ysgol ar gyfer hyd at 100 o blant, darpariaeth 6 gwely preswyl / egwyl fer, gan ail-leoli Ysgol Hafod Lon a pharhau â'r ddarpariaeth bresennol yn unedau Tŷ Aran a Thŷ Meirion. Byddai'r opsiwn hwn yn golygu:

- Datblygu canolfan ragoriaeth newydd i anghenion addysgol arbennig yn bennaf ar gyfer darparu addysg i blant gydag AAA sy'n byw yn ardaloedd Meirionnydd a Dwyfor yng Ngwynedd. Byddai'r ganolfan yn darparu hyd at 100 o lefydd ysgol i blant a phobl ifanc rhwng 3 ac 19 mlwydd oed.
- Datblygu uned fyddai'n cynnig darpariaeth breswyl ac egwyl fer. Byddai'r uned breswyl yn galluogi i rai plant, yn ddibynnol ar ddifrifoldeb eu anghenion, sy'n mynychu darpariaeth all-sirol dan yr amgylchiadau presennol, fynychu'r ysgol newydd. Byddai'r gwllâu hyn hefyd yn gyfle i awdurdodau lleol eraill anfon plant gydag AAA i'r ddarpariaeth newydd i gael addysg drwy gyfrwng y Gymraeg.
- Byddai'r gwllâu egwyl fer yn ddarpariaeth sydd wir ei hangen yn y sir ac sydd ar hyn o bryd yn llwyr ddibynnol ar leoliadau maeth.
- Parhau â'r unedau sydd ynghlwm ag Ysgol Gynradd Dolgellau (Uned Tŷ Aran) ac Ysgol y Gader (Uned Tŷ Meirion).
- Byddai'n golygu ail-leoli Ysgol Hafod Lon.
- Byddai'r ganolfan hefyd yn darparu canolfan i sefydliadau ac asiantaethau eraill sy'n bartneriaid ddarparu gwasanaethau AAA o'r ganolfan a chynnal gwasanaethau yn y gymuned

Costau Cyfalaf

Mi fydda cost cyfalaf o adeiladu'r ysgol newydd ac uned preswyl / ysbaid yn £12.4m gyda Llywodraeth Cymru'n cyfrannu £6.2m tuag at y gost yma.

Costau Refeniw

	Nifer disgyblion	
Ysgol newydd - Dyranriad	100	£1,639,860
Uned Ty Aran - cyllideb	3	£103,040
Uned Ty Meirion - cyllideb	10	£240,000
Uned preswyl / egwyl fer	6 gwely	£550,000
Disgyblion prif lif	20	£340,000
Costau cludiant		£439,149
Cyfanswm Cost Refeniw	133	£3,312,049
Incwm Allanol Posib		
Bwrdd Iechyd Betsi Cadwaladr		£0
Awdurdodau Lleol Eraill *		£183,333

Cyfanswm Incwm		£183,333
Cyfanswm Cost NET		£3,128,716

* Does dim sicrwydd o'r costau incwm yma. Er fod cwpl o Awdurdodau Lleol eraill wedi mynegi diddordeb yn y posibilrwydd o ddanfôn plant i'r ysgol newydd, fel disgyblion dyddiol neu preswyl yn y dyfodol, does dim sicrwydd bydd hyn yn digwydd.

Manteision

- Mi fydda'r ganolfan AAA newydd yn addas ar gyfer anghenion plant gyda AAA, gan gynnwys rhai gyda anghenion dwys a chymleth, yn cynnwys awtistiaeth, yn Meirionnydd a Dwyfor
- Llai o plant angen mynd i ddarpariaeth AAA all-sirol
- Arbedion ariannol o ganlyniad i lai o blant yn mynd i ddarpariaeth AAA all-sirol
- Mwy o blant yn gallu byw adref
- Gwell amgylchedd gwaith i staff
- Amgylchedd dysgu gwell i blant a pobl ifanc
- Mi fydda'r Ysgol newydd yn golygu adnoddau modern fydda rhywun yn ei ddisgwyl i plant gyda AAA
- Mi fydda mwy o blant yn derbyn eu addysg yn Gymraeg
- Darpariaeth ac adnoddau arbennigol ar un safle
- Llai o gostau cynnal adeiladau yn y tymor byr
- Mwy o blant yn teithio pellter llai i'r Ysgol (wedi selio ar sefyllfa bresenol)
- Cyfle i weithio gyda gyda ysgolion cynradd ac uwchradd lleol
- Darpariaeth egwyl fer ar gael at ddefnydd teuluoedd drwy Wynedd
- Darpariaeth breswyl ar gael
- Posiblwydd o greu incwm drwy gynnig lleoedd Ysgol a preswyl i blant o siroedd eraill sydd angen darpariaeth Cymraeg
- Canolfan ar gyfer cydweithio aml-asiantaethol
- Holl ddarpariaeth AAA yn Meirionnydd a Dwyfor yn cael ei redeg o un safle
- Cyfle i bobl ac asiantaethau eraill ddefnyddio'r adnoddau tu allan i oriau Ysgol
- Parhau a Uned Tŷ Meirion yn galluogi disgyblion gyda AAA i hintegreiddio i ddsbarthiadau uwchradd priflif yn ddyddiol yn unol a Gynllun Cydraddoldeb Strategol (Addasiadau Mynediad i'r Anabl i Ysgolion Prif Ffrwd) yr adran addysg
- Disgyblion nad ydynt yn medru teithio'n bell iawn oherwydd anghenion meddygol cymhleth ac/neu am eu bod yn anabl iawn yn gallu mynychu darpariaeth AAA o fewn pellter derbyniol i'w cartref

Anfanteision

- Ni fydda plant sy'n parhau i fynychu'r Unedau yn gallu manteisio ar yr adnoddau arbennigol modern yn yr Ysgol newydd heb orfod teithio
- Mi fydda costau cynnal yr Unedau yn parhau
- Mi fydda rheoli ar draws y 3 safle'n gallu bod yn broblemus
- Mi fydda costau refeniw yn ddrytach na opsiynau eraill

Casgliad

Mae manteision yr opsiwn hwn yn cynnwys digon o lefydd ysgol AAA; cyfleusterau modern gydag adnoddau arbenigol, wedi'u lleoli'n ganolog i Feirionnydd a Dwyfor; llai o blant yn gorfod mynd allan o'r sir gan arwain at arbedion; darpariaeth breswyl a darpariaeth egwyl fer

i deuluoedd Gwynedd, canolfan i gydweithio'n amlasiantaethol; parhau â'r ddarpariaeth yn Nhŷ Meirion sy'n galluogi plant o dde'r sir i fod yn rhan o addysg uwchradd briflif sydd o fewn pellter rhesymol i'w cartrefi.

Y brif anfantais fyddai costau refeniw uwch o ganlyniad i barhau â'r Unedau AAA drud yn Nolgellau ac y byddai'r plant sy'n parhau i fynychu'r unedau hyn yn cael defnydd cyfyngedig o'r adnoddau AAA arbenigol modern.

Byddai'r opsiwn hwn yn ymdrin â'r holl anghenion strategol a'r anghenion busnes ond byddai'n golygu parhau â'r ddarpariaeth ddrud sy'n cael ei thanddefnyddio yn Uned Tŷ Aran.

3.4 Opsiwn 4: Datblygu Canolfan AAA newydd wedi'i lleoli ym Mhenrhyndeudraeth, yn cynnwys ysgol ar gyfer hyd at 100 o blant, darpariaeth 6 gwely preswyl / egwyl fer, gan ail-leoli Ysgol Hafod Lon a cau Uned Tŷ Aran a pharhau â'r ddarpariaeth bresennol yn Uned Tŷ Meirion. Byddai'r opsiwn hwn yn golygu:

- a) Datblygu ysgol newydd mewn lleoliad canolog i blant sy'n byw yn ardaloedd Meirionnydd a Dwyfor yng Ngwynedd. Y nod yw agor yr ysgol newydd ym Mhenrhyndeudraeth yng Ngwynedd fydd yn golygu y bydd yn rhaid i blant AAA o Feirionnydd a Dwyfor deithio pellteroedd tebyg i dderbyn eu haddysg.
- b) Cynyddu llefydd ysgol AAA ym Meirionnydd a Dwyfor i gynnig darpariaeth i hyd at 100 o blant yn cynnwys y rhai hynny gydag anghenion addysgol arbennig mwy cymhleth a dwys, gan gynnwys awtistiaeth.
- c) Datblygu ysgol fydd yn cyrraedd safon Ysgolion yr 21ain Ganrif, y safon cwricwlwm uchaf, gyda adnoddau therapiwtig ac adnoddau amgen sy'n diwallu anghenion plant sydd ag anghenion addysgol arbennig mwy cymhleth a dwys, gan gynnwys awtistiaeth.
- d) Datblygu ysgol sydd â'r adnoddau angenrheidiol megis pwll hydrotherapi, ystafelloedd synhwyrdd, ystafelloedd therapi adlamu arbenigol (*rebound therapy*), amgylchoedd dysgu allanol therapiwtig, cyfleusterau garddwriaethol a busnesau bychain i wireddu'r model a ffafrir.
- e) Darparu cyfleuster 6 gwely preswyl / egwyl fer i blant a phobl ifanc gydag AAA yng Ngwynedd, ac i Awdurdodau Lleol eraill o bosib.
- f) Datblygu cyfleuster fydd yn gwasanaethu fel canolfan i ddarparu gofod gweithio proffesiynol i weithwyr allweddol ymgysylltu'n llawn gyda rhieni, staff dysgu arbenigol a staff cefnogol yn rheolaidd.

Costau Cyfalaf

Mi fydda cost cyfalaf o adeiladu'r ysgol newydd ac uned preswyl / ysbaid yn £12.4m gyda Llywodraeth Cymru'n cyfrannu £6.2m tuag at y gost yma.

Costau Refeniw

	Nifer disgyblion	
Ysgol newydd - Dyraniad	100	£1,639,860

Uned Ty Meirion - cyllideb	10	£240,000
Uned preswyl / egwyl fer	6 gwely	£550,000
Disgyblion prif lif	23	£391,000
Costau cludiant		£424,008
Cyfanswm Cost Refeniw	133	£3,244,868
Incwm Allanol Posib		
Bwrdd Iechyd Betsi Cadwaladr		£0
Awdurdodau Lleol Eraill *		£183,333
Cyfanswm Incwm		£183,333
Cyfanswm Cost NET		£3,061,535

* Does dim sicrwydd o'r costau incwm yma. Er fod cwpl o Awdurdodau Lleol eraill wedi mynegi diddordeb yn y posiblwydd o ddanfôn plant i'r ysgol newydd, fel disgyblion dyddiol neu preswyl yn y dyfodol, does dim sicrwydd bydd hyn yn digwydd.

Manteision

- Mi fydda'r ganolfan AAA newydd yn addas ar gyfer anghenion plant gyda AAA, gan gynnwys rhai gyda anghenion dwys a chymleth, yn cynnwys awtistiaeth, yn Meirionnydd a Dwyfor
- Llai o blant angen mynd i ddarpariaeth AAA all-sirol
- Arbedion ariannol o ganlyniad i lai o blant yn mynd i ddarpariaeth AAA all-sirol
- Mwy o blant yn gallu byw adref
- Gwell amgylchedd gwaith i staff
- Amgylchedd dysgu gwell i blant a pobl ifanc
- Mi fydda'r Ysgol newydd yn golygu adnoddau modern fydda rhywun yn ei ddisgwyl i blant gyda AAA
- Mi fydda mwy o blant yn derbyn eu addysg yn Gymraeg
- Darpariaeth ac adnoddau arbennigol ar un safle
- Llai o gostau cynnal adeiladau yn y tymor byr
- Mwy o blant yn teithio pellter llai i'r Ysgol (wedi selio ar sefyllfa bresenol)
- Cyfle i weithio gyda gyda ysgolion cynradd ac uwchradd lleol
- Darpariaeth egwyl fer ar gael at ddefnydd teuluoedd drwy Wynedd
- Darpariaeth breswyl ar gael
- Posiblwydd o greu incwm drwy gynnig lleoedd Ysgol a preswyl i blant o siroedd eraill sydd angen darpariaeth Cymraeg
- Canolfan ar gyfer cydweithio aml-asiantaethol
- Holl ddarpariaeth AAA yn Meirionnydd a Dwyfor yn cael ei redeg o un safle
- Cyfle i bobl ac asiantaethau eraill ddefnyddio'r adnoddau tu allan i oriau Ysgol

- Mi fydda gan rhieni y dewis i yrru eu plant i Ysgol AAA neu i intigreiddio eu plant mewn Ysgol uwchradd priflif gyda uned AAA yn ne'r sir
- Parhau a Uned Tŷ Meirion yn galluogi disgyblion gyda AAA i hintegreiddio i ddosbarthiadau uwchradd priflif yn ddyddiol yn unol a Gynllun Cydraddoldeb Strategol (Addasiadau Mynediad i'r Anabl i Ysgolion Prif Ffrwd) yr adran addysg
- Disgyblion nad ydynt yn medru teithio'n bell iawn oherwydd anghenion meddygol cymhleth ac/neu am eu bod yn anabl iawn yn gallu mynychu darpariaeth AAA o fewn pellter derbynol i'w cartref
- Rhywfaint o leihad mewn costau cynnal gyda chau un Uned

Anfanteision

- Ni fydda plant sy'n parhau i fynychu'r Unedau yn gallu manteisio ar yr adnoddau arbennigol modern yn yr Ysgol newydd heb orfod teithio
- Peth costau cynnal un uned yn parhau
- Fe all rheoli ar draws 2 safle'n fod yn broblemus
- Costau refeniw ychydig yn ddrytach na un opsiynau eraill

Casgliad

Mae manteision yr opsiwn hwn yn cynnwys digon o lefydd ysgol AAA; cyfleusterau modern gydag adnoddau arbenigol, wedi'u lleoli'n ganolog i Feirionnydd a Dwyfor; llai o blant yn gorfod mynd allan o'r sir sy'n arwain at arbedion; darpariaeth breswyl ac egwyl fer i deuluoedd Gwynedd; canolfan i gydweithio'n amlasiantaethol; parhau â'r ddarpariaeth yn Nhŷ Meirion sy'n galluogi plant o dde'r sir i fod yn rhan o addysg uwchradd briflif sydd o fewn pellter rhesymol i'w cartrefi.

Y brif anfantaes fyddai costau refeniw uwch o ganlyniad i barhau ag Uned Tŷ Meirion yn Nolgellau a defnydd cyfyngedig o'r adnoddau AAA arbenigol modern fyddai'r plant sy'n parhau i fynychu'r uned hon yn ei gael.

Byddai'r opsiwn hwn yn ymateb â'r holl anghenion strategol a'r anghenion busnes a byddai'n golygu gwneud i ffrwd â'r ddarpariaeth ddrud sy'n cael ei thanddefnyddio yn Uned Tŷ Aran. Byddai hefyd yn golygu parhau ag Uned Tŷ Meirion ac yn galluogi plant o dde'r sir i fod yn rhan o addysg uwchradd brif ffrwd o fewn pellter rhesymol i'w cartrefi.

Rhesymau dros barhau ag Uned Tŷ Meirion

- a) Mae'r achos ar gyfer parhau ag Uned Tŷ Meirion yn Nolgellau yn un hynod berthnasol i'r disgyblion sy'n gorfod teithio'n bell i gael addysg arbenigol. Mae'r boblogaeth ddisgyblion ar hyn o bryd yn cynnwys disgyblion nad ydynt yn medru teithio'n bell iawn oherwydd anghenion meddygol cymhleth ac/neu am eu bod yn anabl iawn, ac/neu am fod ganddynt lefelau uchel o anoddefgarwch synhwyraidd ar gyfer gweithgareddau *proprioceptive* (nid ydynt yn medru ymdopi â bod mewn cerbyd, neu'n ei gael yn brofiad gofidus tu hwnt. Ar gyfartaledd, mae'n cymryd 90 munud iddynt baratoi a dilyn eu harferion boreol i fod yn barod i gychwyn i'r ysgol, ac mae'r rhai sydd angen ffisiotherapi yn cymryd hyd yn oed mwy o amser. Ar hyn o bryd, maent yn teithio am oddeutu 30 munud i Uned Tŷ Meirion, sy'n golygu y gall eu boreau ddechrau mor gynnar â 6.30am er mwyn cyrraedd yr ysgol erbyn 9am. Byddai'r 30 munud ychwanegol i deithio i safle'r ysgol newydd ym Mhenrhyndeudraeth (sydd hanner ffordd rhwng y naill ben i Meirionnydd a Dwyfor) yn afresymol i rai o'r disgyblion hyn. Yn Nwyfor, bydd modd i ddisgyblion sydd â phroblemau cyffelyb, ac sy'n byw yn Aberdaron / Abersoch / Botwnnog ddefnyddio Uned y Traeth. Yn wahanol i ardal Meirionnydd, nid oes disgyblion PMLD (Anawsterau Dysgu Dwys a Lluosog) neu PMED (Anawsterau Corfforol a Meddygol) sydd ag anghenion meddygol/*proprioceptive* ym

mhellafoedd Dwyfor. Gan fod y pellteroedd teithio i'r ddwy ysgol uwchradd arall agosaf yn ne'r sir yn 30 munud (ysgolion nad ydynt wedi'u haddasu'n llawn ar gyfer mynediad i'r anabl ar hyn o bryd), byddai cadw Tŷ Meirion yn sicrhau parhad mynediad disgyblion anabl (sydd angen mynediad i gwricwlwm prif ffrwd) i ysgol uwchradd brif ffrwd ym Meirionnydd.

- b) Yn ogystal â lleihau amseroedd teithio i ddisgyblion PMED cymhleth de Meirionnydd, mae Uned Tŷ Meirion yn parhau i fod yn rhan annatod o Gynllun Cydraddoldeb Strategol (Addasiadau Mynediad i'r Anabl i Ysgolion Prif Ffrwd) yr adran addysg, gan ei bod yn darparu'r cyfle i ddisgyblion cael eu hintegreiddio i ddosbarthiadau uwchradd priflif yn ddyddiol. Ar hyn o bryd mae disgyblion ysgol uwchradd Ysgol y Gader a Thŷ Meirion yn rhannu profiadau cwricwlwm megis cerddoriaeth, celf, dylunio a thechnoleg, gwasanaeth yr ysgol, mentergarwch ac ABaCh, gweithgareddau a chystadlaethau cymdeithasol a'r Urdd a phrofiadau allgyrsiol eraill. Gall y disgyblion hynny o Dŷ Meirion sy'n medru sefyll TGAU, Bac Cymru a chymwysterau lefel mynediad wneud hynny ochr yn ochr a'u cyfoedion yn yr ysgol brif ffrwd.
- c) Bydd yr ysgol AAA newydd i Meirion Dwyfor yn darparu ar gyfer disgyblion anableddau dysgu yn bennaf, a bydd y disgyblion hynny nad oes ganddynt anableddau dysgu, ond sydd ag anableddau corfforol, yn parhau i dderbyn addysg mewn lleoliadau priflif cyn belled ag y bo modd, megis y cyfleuster a ddarperir gan Uned Tŷ Meirion.
- d) Gwelwyd yr integreiddio hwn yn gryfder yn arolwg Estyn ar Ysgol y Gader yn 2010, ac mae'r holl ddata ymgynghori diweddar yn dangos fod y rhieni, y llywodraethwyr a'r gymuned leol yn dymuno gweld parhad y cyfleuster hwn. Cynhaliwyd yr arolwg Estyn diwethaf ar Ysgol y Gader, Dolgellau ym mis Rhagfyr 2010. Cyfeirir at Dŷ Meirion yn yr adroddiad fel a ganlyn:
'Mae disgyblion Uned Tŷ Meirion yn cael eu hintegreiddio i fywyd a gwaith yr ysgol mewn modd rhagorol. Mae'r ysgol yn monitro datblygiad addysgol a chymdeithasol y disgyblion hyn yn effeithiol iawn gan ddefnyddio dulliau arloesol.'